

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 18 maja 2026 roku

Znak sprawy:PNK.III.431.24.2026

**Pan
Dariusz Czechowski
Starosta Włoszczowski**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową w zakresie realizacji przez Powiat Włoszczowski¹ zadań wynikających z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej² w dniach 21-22.04.2026 r. przeprowadziły: Edyta Adamczyk – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (kierownik zespołu kontrolnego) oraz Katarzyna Rabajczyk – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli (członek zespołu kontrolnego), na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 265/2026 oraz nr 266/2026 z dnia 10.04.2026 r. wydanych przez Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego, Al. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce, na podstawie dokumentacji elektronicznej otrzymanej od Starosty Włoszczowskiego poprzez e-Doręczenia.

Podstawa prawna kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³, art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁴ oraz art. 8 ust. 1 u.n.p.p.

¹ Z siedzibą w Starostwie Powiatowym we Włoszczowie, ul. Wiśniowa 10, 29-100 Włoszczowa

² T. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 44 - zwana dalej u.n.p.p.

³ T. j. Dz. U. z 2026 r. poz. 158

⁴ T. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 428

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Sprawdzenie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie:

1. organizacji harmonogramu dyżurów dla mieszkańców;
2. poprawności ogłoszenia konkursu oraz zawarcia umowy z organizacją pozarządową do prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
3. czy porozumienia z gminami, o których mowa w art. 9 u.n.p.p. zawierają elementy określone w art. 9 ust 1 pkt 1 i 2 u.n.p.p.;
4. czy porozumienia z okręgową radą adwokacką i radą okręgowej izby radców prawnych, o których mowa w art. 10 u.n.p.p. zawierają elementy określone w art. 10 ust. 1 u.n.p.p.;
5. czy Powiat dopełnił obowiązku zawiadomienia Wojewody o zawartych porozumieniach albo wskazaniu adwokatów lub radców prawnych, wyznaczonych do udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej w trybie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 u.n.p.p.;
6. czy umowy z radcami prawnymi lub adwokatami, o których mowa w art. 6 ust. 1 u.n.p.p., zawierają elementy określone w art. 6 ust. 2 u.n.p.p. oraz czy radcowie prawni i adwokaci, posiadają upoważnienia do przetwarzania danych osobowych osób korzystających z usług.

Kontrola obejmowała sposób organizacji przez Powiat Włoszczowski nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2026 roku (od 01.01.2026 do zakończenia czynności kontrolnych) oraz organizacji przez Powiat konkursu w 2025 roku na powierzenie organizacji pozarządowej prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2026 roku.

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadań w zakresie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej przez Powiat Włoszczowski – oceniam **pozytywnie**⁵.

Ustalenia kontroli:

⁵ Wojewoda Świętokrzyski stosuje, zgodnie z zarządzeniem Nr 132/2019 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

1. Organizacja harmonogramu dyżurów dla mieszkańców.

Na terenie powiatu włoszczowskiego funkcjonują 2 punkty:

- a) punkt nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzony przez adwokatów i radców prawnych,
- b) punkt nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego prowadzony przez organizację pozarządową Fundacja Młodzi Ludziom z siedzibą w Łodzi.

Liczba punktów odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 w zw. z art. 8 ust. 2 u.n.p.p.

Powiat powierzył - stosownie do art. 11 ust. 1a u.n.p.p. - prowadzenie jednego punktu adwokatom i radcom prawnym z przeznaczeniem na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i drugiego punktu organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego⁶, wyłonionej w otwartym konkursie ofert, która udziela nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczy nieodpłatne poradnictwo obywatelskie w tym punkcie w zakresie czasowym wskazanym w umowie.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego odbywa się podczas dyżuru w punktach w wymiarze 5 dni w tygodniu przez 4 godziny dziennie, stosownie do zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

2. Ogłoszenie konkursu na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Organizację pozarządową wyłania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁷.

W celu powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu Włoszczowskiego podjął uchwałę Nr 92/25 z dnia 22 października 2025 r. w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2026 r. zadania publicznego Powiatu Włoszczowskiego w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w tym realizacji zadań w zakresie edukacji prawnej przez organizację pozarządową prowadzącą działalność pożytku publicznego.

Ogłoszenie o konkursie zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu, zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 i 3 u.d.p.p.

Ogłoszenie o konkursie zawierało wszystkie elementy wskazane w art. 13 ust. 2 u.d.p.p.

⁶ Zwana dalej organizacją pozarządową.

⁷ T. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 ze zm. - zwana dalej u.d.p.p.

Wyłonienie organizacji pozarządowej nastąpiło z zachowaniem terminu określonego w art. 11 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p.

Zarząd Powiatu Włoszczowskiego uchwałą Nr 116/25 z dnia 25 listopada 2025 r. dokonał wyboru oferty złożonej przez organizację pozarządową w otwartym konkursie ofert na realizację w 2026 r. zadania w zakresie prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Informacja z dnia 25 listopada 2025 r. o wynikach otwartego konkursu ofert zawierała wszystkie elementy, o których mowa w art. 15 ust. 2h u.d.p.p. Informacja została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu.

3. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową

Powiat Włoszczowski w dniu 15.12.2025 r. zawarł z Fundacją Młodzi Ludziom z siedzibą w Łodzi umowę na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Seceminie. Analiza umowy wykazała, że zawiera ona wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1, 1a i 3-6a.

Kontrolujące zwróciły uwagę na niespójność zapisu w § 2 ust. 6 umowy z aktualnym stanem prawnym. Przedmiotowy paragraf zawiera sformułowanie: „W razie wystąpienia okoliczności, o której mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, Fundacja zobowiązuje się do realizacji zadania publicznego, z wyłączeniem nieodpłatnej mediacji, także poza punktem albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość”.

Należy wskazać, że na mocy art. 1 pkt 4 lit. c ustawy z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej⁸ brzmienie art. 8 ust. 8 ustawy uległo zmianie. Ustawodawca wyeliminował z tego przepisu możliwość realizacji zadania za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość, przenosząc te uregulowania do dodanych w art. 8 ustępów 3a i 3b (art. 1 pkt 4 lit. b ustawy zmieniającej). Przepisy te pozwalają na wykonywanie zadania zdalnie zarówno na wniosek osoby uprawnionej, jak i w trybie wyłącznym na podstawie decyzji starosty w sytuacjach kryzysowych (np. stan epidemii).

Ponadto, w § 8 ust. 6 umowy omyłkowo odwołano się do ustępu 6, podczas gdy prawidłowe odesłanie powinno dotyczyć ustępu 5.

[dowód: akta kontroli nr 8]

⁸ T. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1166 – zwana dalej ustawą zmieniająca

4. Zawarcie porozumienia z gminą przez Powiat

W celu realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego Powiat Włoszczowski, na podstawie art. 9 ust. 1 u.n.p.p. zawarł w dniu 18.12.2025 r. porozumienie z Gminą Secemin.

Analiza przedmiotowego porozumienia wykazała, że zawiera ono wszystkie elementy określone w ww. przepisie.

Kontrolujące zwróciły uwagę na przywołanie w § 8 ust. 1 badanego dokumentu nieobowiązującego przepisu prawa - art. 28a u.n.p.p., zgodnie z którym w przypadku obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii albo wprowadzenia stanu nadzwyczajnego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego może odbywać się za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość oraz poza lokalem punktu (...).

[dowód: akta kontroli nr 10]

Powyższy przepis został uchylony na mocy art. 1 pkt 7 ustawy zmieniającej. Przepisy uchylające art. 28a u.n.p.p. weszły w życie z dniem 1.01.2026 r., natomiast przedmiotowe porozumienie zostało podpisane 18.12.2025 r., tj. po ogłoszeniu ustawy zmieniającej. W związku z powyższym, Powiat był zobowiązany do dostosowania treści porozumienia do stanu prawnego właściwego dla okresu jego obowiązywania.

5. Zawarcie porozumień z okręgową radą adwokacką i radą okręgową izby radców prawnych

W dniu 20.11.2025 r. Powiat zawarł, zgodnie z art. 10 ust. 1 u.n.p.p., trójstronne porozumienie z Okręgową Radą Adwokacką w Kielcach i Okręgową Izbą Radców Prawnych w Kielcach. Analiza zapisów przedmiotowego porozumienia wykazała, że zawiera ono wszystkie elementy wynikające z art. 10 ust. 1 u.n.p.p.

W zakresie sprawozdawczości ustalono, że Powiat niezwłocznie poinformował Wojewodę Świętokrzyskiego o zawartym porozumieniu z ORA w Kielcach oraz ROIRP w Kielcach, zgodnie z art. 10 ust. 3 u.n.p.p.

6. Zawarcie umów z radcami prawnymi i adwokatami

Zgodnie z art. 6 ust. 1 u.n.p.p., adwokat lub radca prawny udziela nieodpłatnej pomocy prawnej na podstawie umowy zawartej z powiatem. Kontroli poddano wszystkie umowy zawarte przez Powiat z adwokatami i radcami prawnymi.

Analizowane umowy zawierają elementy określone w art. 6 ust. 2 pkt 1 – 6a i pkt 7 u.n.p.p., z zastrzeżeniem pkt 6a, w zakresie którego stwierdzono brak doprecyzowania sposobu organizacji spotkań z mediatorem. Kontrola wykazała pominięcie w treści umów zapisu określającego czas trwania jednego spotkania z mediatorem, co stanowi *uchybie*.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 6a u.n.p.p. umowa zawiera w szczególności sposób organizowania w punkcie spotkania z mediatorem, o którym mowa w art. 8 ust. 12 pkt 1.

Przywołany przepis art. 8 ust. 12 pkt 1 u.n.p.p. wprost stanowi, że zasady organizacji udzielania nieodpłatnej mediacji muszą uwzględniać fakt, że czas trwania jednego spotkania z mediatorem nie może przekroczyć połowy czasu trwania dyżuru.

Zastosowane w § 3 ust. 7 umowy z radcą prawnym pełniącym funkcję mediatora ogólne odesłanie do przepisów ustawy: „W przypadku wystąpienia potrzeby przeprowadzenia mediacji w danej sprawie, Radca Prawny zobowiązany jest do zorganizowania spotkania w czasie dyżuru, o którym mowa w ust. 1, na zasadach określonych w ustawie” również jest niewystarczające, gdyż nie realizuje ustawowego wymogu doprecyzowania sposobu organizacji spotkań w samej treści umowy. Umowa powinna wprost formułować ten limit czasowy, aby precyzyjnie określać obowiązki wykonawcy i gwarantować dostępność punktu dla innych osób uprawnionych, zapobiegając wykorzystaniu pełnego wymiaru dyżuru na prowadzenie spraw mediacyjnych.

Kontrolujące zwróciły uwagę na:

- przywołanie w § 3 ust. 4 umów uchylonego art. 28a u.n.p.p.,
- niespójność zapisu w § 3 ust. 3 umów z aktualnym stanem prawnym. Przedmiotowy paragraf zawiera sformułowanie: „W przypadku, o którym mowa w art. 8 ust. 8 ustawy, Adwokat/Radca Prawny zobowiązuje się do udzielenia we własnym zakresie nieodpłatnej pomocy prawnej poza punktem, albo za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość”.

Jak już wyżej wspomniano, ustawodawca wyeliminował możliwość realizacji zadania za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość w trybie przewidzianym w tym przepisie, przenosząc tę regulację do dodanych w art. 8 ustawy u.n.p.p. ustępów 3a i 3b.

[dowód: akta kontroli nr 12-16]

Ustalono, że radcowie prawni oraz adwokaci posiadają stosowne upoważnienia do przetwarzania danych osobowych w zakresie zadań wynikających z u.n.p.p.

Dodatkowo stwierdzono, że w przekazanej do kontroli dokumentacji (umowa z organizacją pozarządową, porozumienie z gminą, umowy z prawnikami, ogłoszenie o konkursie) nie wpisano publikatorów niektórych przytoczonych aktów prawnych.

[dowód: akta kontroli nr 8, 10, 12-16, 23]

Mając na uwadze powyższe ustalenia oraz stwierdzone uchybienie, zalecam:

1. określanie w zawieranych umowach z adwokatami i radcami prawnymi sposobu organizowania w punkcie spotkania z mediatorem poprzez jednoznaczne wskazanie w ich treści czasu trwania jednego spotkania,
2. wzmocnienie nadzoru nad redagowaniem dokumentów dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej poprzez zapewnienie ich zgodności z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa, eliminację niespójności oraz każdorazowe przytaczanie publikatorów aktów prawnych.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz niepoprawnych zapisów, a także o przekazanie - w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego - informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski